

vergadering **C281 – ECO34**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 28 juni 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de Kempense Innovatieraad (KIR) - 1993 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de structurele financiering van het Vlaams supercomputerproject - 2040 (2011-2012)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de overgang naar een koolstofarme economie en het OESO-rapport - 2093 (2011-2012)	11
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het afsluiten van een nieuw innovatiepact - 2129 (2011-2012)	15
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de overgang van competentiepolen naar lichte structuren - 2136 (2011-2012)	16

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Lydia Peeters

**Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de Kempense Innovatie-raad (KIR)
- 1993 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, op 30 mei hebben twaalf organisaties die de Kempense bedrijven steunen op het gebied van innovatie de Kempense Innovatieraad (KIR) opgericht. In concreto stappen het Innovatiecentrum Antwerpen, Voka Kempen, de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) Kempen, het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW Kempen), de Katholieke Hogeschool Kempen (K.H.Kempen), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK), het Innovatie-, technologie- en kenniscentrum (Innotek), de Strategische Projectenorganisatie Kempen (SPK), Flanders DC, het Regionaal Sociaal Overlegcomité Kempen (RESOC) en het Agentschap Ondernemen mee in deze raad.

De reden voor de oprichting van de KIR is dat het innovatielandschap vandaag heel gefragmenteerd overkomt bij ondernemers. De fragmentatie van ons innovatie-instrumentarium hebben we nogmaals kunnen vaststellen in de hoorzitting over het nieuwe rapport-Soete. Deze Kempische organisaties en bedrijven proberen daar nu zelf een antwoord op te formuleren. Op Soete komen we straks uiteraard nog terug.

De initiatiefnemers benadrukken dat het hier niet om een ‘praatbarak’ gaat, maar dat het expliciet de bedoeling is om alle initiatieven met één stem naar de bedrijven te brengen. Het initiatief wordt door de oprichters verder voorgesteld als een uniek fenomeen van samenwerking tussen werkgevers, kennisinstellingen en overheid op het gebied van innovatie in Vlaanderen.

Minister, hoe beoordeelt u dit bottom-upinitiatief? Dat zien we vooral in Nederland. Het initiatief komt hier van de bedrijfswereld. Wat zijn de positieve en de negatieve elementen volgens u?

Kan dit voorbeeld, eventueel onder impuls van de Vlaamse Regering, navolging krijgen in andere regio's/provincies? Acht u dit wel of niet opportuun? Bemoeilijken zulke initiatieven de vereenvoudiging van ons innovatielandschap? We kunnen immers niet tegen initiatieven van de bedrijfswereld zijn, maar we beginnen nu aan de vereenvoudiging van ons innovatielandschap te werken. Die twee bewegingen mogen elkaar niet al te veel tegenwerken. Of zorgen de initiatieven eerder voor stroomlijning? Kunnen ze complementair zijn aan uw initiatieven?

Welke bedrijven zijn momenteel aangesloten bij de KIR? In welke sectoren zijn deze actief? U hoeft ze zeker niet allemaal op te sommen, misschien is er een lijst beschikbaar. Wat zijn de voor- en nadelen voor deze bedrijven om zich aan te sluiten bij de KIR?

Bestaan er in Vlaanderen momenteel gelijkaardige initiatieven in andere regio's/provincies? Bij het begin van deze legislatuur hebben we hier een gedachtewisseling gehad met baron Stouthuysen over open innovatie in de Kempen. Ze zijn daar blijkbaar redelijk vooruitstrevend op het gebied van innovatie. Ze proberen een beetje aan de kar te trekken.

Hoe verhoudt het KIR-initiatief zich tot het Innovatiecentrum van de provincie Antwerpen? Dat is een initiatief van de overheid. Kunnen we hieruit opmaken dat dit innovatiecentrum zijn doelstellingen niet behaalt? Dat is geen suggestieve vraag. De KIR zegt dat het heel verwarrend is. We merken dat vaak, het is zeer moeilijk om overheidsinitiatieven kenbaar te maken bij elke individuele speler, hetzij burgers, hetzij ondernemingen en verenigingen. De KIR wijst daarop. Dat is toch een beetje de taak van het provinciaal innovatiecentrum. Moeten we hieruit afleiden dat zij er niet helemaal in slagen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik vind dit een zeer goed initiatief. Het is van onderuit gegroeid. De werkgeversorganisaties en kenniscentra uit de regio willen samen acties opzetten naar de bedrijven om innovatie en creatief ondernemerschap te bevorderen en meer op elkaar af te stemmen. Het middenveld organiseert zich om samen te werken en op elkaar af te stemmen in het belang van de bedrijven. Dat is vanzelfsprekend positief.

Ik zie niet onmiddellijk negatieve elementen. Het charter van de Kempense Innovatieraad stelt dat men “geen eigen organisatiestructuur ambieert” en dat de verdere uitwerking van acties door de leden en bestaande organisatiestructuren zal gebeuren. We hebben daar al over gediscussieerd: wat zijn organisaties en wat zijn projecten? We hebben heel veel projecten nodig in de bedrijfswereld en in het innovatieve landschap. Die moeten niet altijd vertaald worden in een gestructureerde organisatie. Integendeel, we moeten ervoor zorgen dat bestaande organisaties hun schouders zetten onder de projecten. Dat is beter. Dat betekent dat men de samenwerking opzoekt binnen een open innovatieplatform en dat men niet blijft zitten binnen de eigen structuur. De middenveldorganisaties zoeken elkaar op. Dit is een inspirerend voorbeeld.

De innovatiecentra die we in elke provincie hebben opgericht, zullen zeker het debat en het overleg met de bestaande structuren kunnen animeren. Misschien zijn er elders ook zulke draagvlakken. In de raad van bestuur van de innovatiecentra zitten die organisaties ook al. De middenveldorganisaties moeten immers mee verantwoordelijkheid opnemen in het uitdragen van de normale werking van de innovatiecentra.

Het is zeker interessant om het Kempische initiatief te blijven volgen. Het kan als inspiratiebron dienen voor anderen. Ik zal dat zeker vragen aan de innovatiecentra. We moeten het een beetje van onderuit laten komen. We kunnen dat niet dicteren of opleggen. Men heeft soms informele of andere formele overlegorganen.

Iedere provincie is op een andere manier georganiseerd. Het hangt ook af van de sterke kennisspelers die in de provincie aanwezig zijn. De universiteit van Leuven heeft bijvoorbeeld een sterk overlegplatform met Leuven.Inc. Ze brengen heel veel spelers samen voor informeel overleg. We mogen ons niet laten verleiden tot een top-downbeleid en een model gaan opleggen. Ik juich het initiatief toe.

Er sluiten geen bedrijven aan. Men wil echt via de werkgeversorganisaties werken. De belangen van hun leden worden zo natuurlijk mee behartigd.

Gelijkaardige initiatieven zijn er in West-Vlaanderen. Samen met de provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM) is er sinds 2007 een soort jaarlijkse innovatieraad. Ook daar wil men de acties vanuit de bedrijven beter op elkaar afstemmen. In Oost-Vlaanderen is er een goede samenwerking tussen de universiteit van Gent en het Innovatiecentrum Oost-Vlaanderen. In Vlaams-Brabant is er Leuven.Inc. In Limburg wordt er blijkbaar ook werk gemaakt van overleg met verschillende spelers op initiatief van het innovatiecentrum en ook de Associatie Hasselt is daarbij betrokken.

Het Innovatiecentrum provincie Antwerpen stond mee aan de wieg van de KIR. Het is van in het begin nauw betrokken geweest en geeft ondersteuning aan de praktische invulling. Zijn voortgangsrapport over het jaar 2011 is meer dan in lijn met de doelstellingen. Ik denk dus niet dat er aanwijzingen zijn dat het innovatiecentrum van de provincie Antwerpen hier de voorziene ‘targets’ niet zou halen.

Globaal gezien is dit positief en moeten we het toejuichen. Dit kan vast en zeker, naast de andere initiatieven, als inspiratie dienen voor hoe we de verschillende partners meer in overleg en in een open innovatiecultuur kunnen laten samenwerken. Maar dan wel het liefst vanuit hun eigen motivatie en ‘bottom-up’ gegroeid.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik kan mij er helemaal in vinden. Ik moet eerlijk toegeven dat ik niet op de hoogte was van andere initiatieven. Hebben zij dezelfde intentie om, vanuit de middenveldorganisatie, het innovatie-instrumentarium kenbaar te maken bij de leden?

Minister Ingrid Lieten: Er kunnen verschillende doelstellingen zijn. Een eerste is zeker en vast netwerkvorming en het creëren van een platform waar bedrijven en kennisspelers elkaar zien. Dat is zeker zo bij Leuven.Inc. Een tweede doelstelling kan zijn: een aantal activiteiten meer op elkaar afstemmen. Dat zie ik terug in de doelstellingen van het Kempisch Innovatieplatform en van het initiatief van West-Vlaanderen. De ambities kunnen dus wel wat verschillen, maar op zich zijn ze allemaal toe te juichen en moeten we ze positief steunen.

De heer Matthias Diependaele: Het is heel goed dat ze in West-Vlaanderen en in de Kempen zullen proberen het innovatie-instrumentarium kenbaar te maken bij de leden van de middenveldorganisaties. Dat kan een goede gesprekspartner worden voor de opdracht die ons nog te wachten staat en waarover we het straks bij de gedachtewisseling zullen hebben: de stroomlijning van het instrumentarium. Waarschijnlijk zullen zij van de beide zijden een heel goed zicht hebben op de noden en het aanbod van de overheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de structurele financiering van het Vlaams supercomputerproject - 2040 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Supercomputers zijn uitgegroeid tot een belangrijke manier om aan onderzoek te doen. Zij worden gebruikt in de meest uiteenlopende disciplines, in het kader van zowel fundamenteel als toepassingsgericht onderzoek. Ik heb daarover in het verleden ook al vragen gesteld.

We moeten vaststellen dat Vlaanderen op dit gebied nog niet voldoende aanwezig is op internationaal niveau. Nu is de internationale concurrentie heel sterk, we moeten dus een zekere bescheidenheid in acht nemen. Het doel is nog steeds om een supercomputer te installeren die tot de top vijfhonderd in de wereld behoort. Naast de gespecialiseerde hard- en software vraagt een dergelijk onderzoeksinstrument om gespecialiseerd personeel, de nodige infrastructuur en energievoorziening. Dergelijke investeringen vragen dan ook een aangepaste financiering.

De Vlaamse Regering besloot in 2008 een toelage van 2,4 miljoen euro toe te stoppen aan het supercomputerproject. Enerzijds was dit geld bestemd voor de verdere uitbouw van de Tier 2-infrastructuur aan de deelnemende universiteiten, anderzijds om een voorstel uit te werken voor de uitbouw van een Tier 1-infrastructuur. Tier 2 betreft het linken van verschillende computers; Tier 1 is meer één geïntegreerde computer. Dan is er ook nog een Tier 0, met een grote server.

De Herculesstichting kende als cofinanciering daarbovenop 2,1 miljoen euro toe aan het project. In 2009 wees de Vlaamse Regering vanuit het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU) nog 5,2 miljoen euro toe. De instellingen die deel uitmaken van het consortium investeerden nog eens 12 miljoen euro. Om de continuïteit van de investeringen in de hardware te verzekeren, heeft de Vlaamse Regering in juli 2010 besloten hiervoor nog eens 5 miljoen euro middelen van het FFEU te reserveren. Voor 2012 krijgt de Herculesstichting bijkomend 5 miljoen euro voor het financieren van de verdere uitbouw van

het Vlaams Supercomputer Centrum (VSC) en voor de Vlaamse deelname aan de bouw en de exploitatie van internationale onderzoeksinfrastructuren in het kader van het Europees ESFRI-initiatief (European Strategy Forum on Research Infrastructures).

Ongeveer 1,5 van de 5 miljoen euro van de Herculesstichting zou naar het VSC gaan. Het valt binnen de verwachtingen dat dit zal volstaan om het onderzoek te continueren voor dit jaar.

Het is duidelijk dat het supercomputerproject de laatste jaren enkel en alleen op ad-hocbasis gefinancierd werd, met nefaste gevolgen voor de werking en de langetermijnplanning. Ik heb daar op 12 mei 2011 al eens mijn bezorgdheid over geuit in de commissie. Toen was er nog geen zekerheid over de financiering vanaf 1 juli 2011. Zes weken voor die financiering afliep, moest zij worden hernieuwd. Minister, u hebt toen geantwoord dat zij uiteindelijk net op tijd is hernieuwd en voortgezet.

Om tot een meerjarenvisie te komen is een structurele financiering onontbeerlijk. U erkent die nood in uw beleidsbrief en herhaalde dat tijdens de bespreking ervan. Na de positieve evaluatie van het voorbereidend traject van het VSC en de evaluatie van hun businessplan zou nu een dossier in voorbereiding zijn voor een structurele financiering. Om het functioneren van het VSC in de toekomst te verzekeren, is het noodzakelijk dat de benodigde budgetten de volgende jaren als een structurele uitgave in de begroting worden gebracht. Zelf gaf men aan dat het zou gaan om ongeveer 4 miljoen euro vanaf 2012 tot 10,6 miljoen euro in 2016. Dat zijn geen kleine bedragen en we moeten dan ook de nodige voorzichtigheid aan de dag leggen vooraleer we zoiets structureel verankeren. Dat zijn behoorlijke bedragen, maar ongetwijfeld zit er een zeker terugverdieneffect in deze investeringen, daar zij tot doel hebben om onderzoek in de toekomst veel sneller en efficiënter te laten verlopen.

Bovendien zijn structurele investeringen nodig omdat de Tier 1- en Tier 2- infrastructuur een snelle evolutie ondergaat door de vernieuwing in de ICT-sector. Om de twee jaar moet een nieuwe Tier 1-infrastructuur worden geïnstalleerd. Vooral voor de acht personeelsleden is deze structurele financiering van cruciaal belang. Niet enkel voor hun werkzekerheid, maar eveneens voor de werkplanning op lange termijn. Ook voor de instellingen die zelf veel middelen in het project hebben gestoken, is de huidige financiële onzekerheid nefast. Jaarlijks variabele kapitaalsinjecties zijn immers geen goede voedingsbodem voor stabiliteit op lange termijn. Bovendien is er sprake om het personeelsbestand van de huidige 8 medewerkers op termijn uit te breiden tot een totaal van 22. Er doen ook ondernemingen een beroep op die supercomputer. Ook zij hebben nood aan zekerheid op langere termijn.

High Performance Computing is een kleine wereld en met PRACE (the Partnership for Advanced Computing in Europe) zijn een aantal landen bezig met nieuwe grote investeringen waar mankracht voor nodig is. Dit kan leiden tot een braindrain waarbij Vlaanderen gevaar loopt geen experts meer aan te kunnen trekken als er geen langetermijnvisie geformuleerd wordt.

Minister, graag kreeg ik een stand van zaken wat betreft de ontwikkeling van het VSC. In mei 2011 berichtte u mij dat de operationalisering van Tier 1-computer in vertraging was, en pas te verwachten is in het eerste semester van 2012. Werd deze doelstelling intussen behaald? Ik meen me te herinneren dat de oorzaak van de vertraging niet de financiering was, maar een technisch probleem, wat altijd een risico is bij innovatie.

Hoever staat u met de structurele financiering? Het VSC is hier vragende partij voor, en het is intussen duidelijk dat men ook voor 2012 niet tot een structurele financiering gekomen is, ondanks uw voornemen hiertoe zoals gesteld in de commissievergadering van 12 mei 2011. U had toen in april aan het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en de Herculesstichting opdracht gegeven om een volledig dossier voor de financiering vanaf 2012 voor te bereiden. Het VSC-meerjarenplan 2012-2016 werd in 2011 ook geëvalueerd door externe deskundigen. Op basis van deze inbreng moest het mogelijk zijn om een gemotiveerde beslissing te nemen met betrekking tot een structurele financiering van het VSC vanaf 2012. Wat waren de belangrijkste conclusies van deze evaluatie? Tijdens de

bespreking van de beleidsbrief Innovatie en Wetenschap zei u al dat het Voorbereidend Traject VSC en de evaluatie van hun businessplan positief was. Wat is de stand van zaken in verband met het dossier voor structurele financiering dat nu in voorbereiding is? Bijkomend, is de goede werking voor dit jaar verzekerd ondanks het uitblijven van een structurele financiering en het laatijdig uittrekken van ad-hocmiddelen van 1,5 miljoen euro voor 2012? Waarom kan het VSC dit jaar nog niet rekenen op een structurele financiering?

Wat gebeurt er op vlak van samenwerking met onze buurlanden en/of in Europees kader? Graag een stand van zaken. Hoe staat u in dit licht tegenover een inschakeling in het PRACE-netwerk? Tot voor kort bleef lidmaatschap uit bij het gebrek aan een Federale Regering, maar ondertussen moet men de draad toch opnieuw kunnen opnemen.

Een decretaale onderbouwing voor het VSC ontbreekt vandaag nog, maar er is wel al in een basisallocatie voorzien in de Vlaamse uitgavenbegroting 2012. Minister, acht u het opportuun om het VSC decretaal te verankeren? Waarom wel of waarom niet? Er kunnen natuurlijk ook nadelen aan verbonden zijn.

Welke rol ziet u weggelegd voor de Herculesstichting? Momenteel zou de noodzakelijke infrastructuur geïnstalleerd worden bij de universiteiten van Gent en Leuven, die er zelf ook al heel wat inspanningen voor hebben gedaan. Zij zijn de trekkende partners van dit initiatief. Vanuit dat oogpunt zou het logisch zijn om de Herculesstichting hoofdzakelijk een coördinerende rol toe te dichten, waarbij de universiteiten de nodige eigen bewegingsruimte krijgen. Hoe ziet u deze verhouding precies?

Op 28 maart 2011 heeft het VSC samen met het ExaScience Lab en de Herculesstichting een beperkte workshop georganiseerd om te peilen naar de behoefte van de Vlaamse bedrijven en naar de problemen die zich stellen om meer gebruik te maken van het supercomputerproject. Ik heb er al naar verwezen dat ook ondernemingen gebruik maken van de supercomputer voor onderzoek. In het najaar van vorig jaar zou een grootschaliger initiatief hieromtrent plaatsgevonden hebben. Wat werd toen precies gedaan? Wat zijn de bevindingen over de behoefte en de problemen voor de Vlaamse industrie met betrekking tot de supercomputer?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, de heer Diependaele heeft een heel uitgebreide vraag gesteld. Ik wil me er graag bij aansluiten. Ik heb er in het verleden ook al een aantal vragen over gesteld. De heer Diependaele stelt terecht een aantal pertinente vragen. Het is eigenlijk een opvolgingsvraag rond het VSC en de structurele financiering waar wij in het verleden ook al naar gevraagd hebben. Deze structurele financiering, de decretaale verankering en de samenwerking met de buurlanden hebben wij hier ook al aan bod gebracht. Ik kijk uit naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, ik zal de vraag zo uitgebreid en gedetailleerd mogelijk proberen te beantwoorden.

Op eerdere vragen heb ik inderdaad al gezegd dat de aankoop en installatie van deze eerste Tier 1-supercomputer, die aan de UGent wordt geïnstalleerd, inderdaad vertraging heeft opgelopen. Het goede nieuws is dat deze supercomputer ondertussen besteld is en binnenkort geïnstalleerd wordt in het nieuwe datacenter dat de UGent recent heeft geopend. Ik kan hierbij aankondigen dat de officiële ingebruikname wordt gepland op 25 oktober 2012, na de nodige testruns in de vakantiemaanden. HP, de leverancier van deze eerste Tier 1, heeft de configuratie zoals ze aan de UGent zal worden opgesteld, ingediend bij 'The TOP500 Project', de toonaangevende lijst van de 500 krachtigste supercomputers in de wereld.

Volgens die lijst, die op 18 juni 2012 is gepubliceerd, staat onze machine op de 118e plaats. Dat is eigenlijk een zeer goed resultaat. Het is zelfs het beste resultaat dat we in België met een supercomputer ooit hebben gehaald.

Wat de structurele financiering betreft, zal ik nog even overlopen welk traject we al hebben afgelegd. In maart 2011 hebben de universiteiten een dossier voor de structurele financiering ingediend. Naast de financiële aspecten formuleren de universiteiten in dit dossier ook een voorstel met betrekking tot de operationele structuur. De Vlaamse universiteiten zouden een beheerscomité oprichten en zouden met de Vlaamse overheid een meerjarenconvenant afsluiten.

Op mijn vraag heeft een panel van deskundigen in april 2012 de uitvoering van de voorbereide overeenkomst, die de titel ‘Voorbereidend traject Vlaamse supercomputer’ heeft gekregen, en het voorstel van de universiteiten in verband met een structurele regeling geanalyseerd.

In hun verslag benadrukken de deskundigen nogmaals het toenemend belang van high performance computing (HPC). Ze stellen tevens vast dat er in Vlaanderen een grote nood is aan sensibilisering en opleiding. Het gaat er niet enkel om infrastructuur te installeren. Er is nood aan begeleiding met betrekking tot HPC. Het panel vindt dat hierbij bijzondere aandacht moet worden besteed aan de speerpunten die de Vlaamse overheid wil uitbouwen. Als voorbeeld wordt naar de bio-informatica verwezen.

Wat de door de universiteiten voorgestelde beheersinfrastructuur betreft, stelt het rapport het volgende: “De deskundigen benadrukken dat de onafhankelijkheid van de Vlaamse supercomputer een aandachtspunt blijft. Sommige partners zijn immers meer betrokken dan andere partijen. Men opteert wel voor een ruimer en hechter supercomputerteam dat kan werken met een grotere autonomie. De voorgestelde beheersstructuur is dus werkbaar, maar de spanningsvelden tussen de partners zal men niet volledig kunnen wegwerken.”

Volgens de deskundigen is de door de universiteiten voorgelegde meerjarenbegroting realistisch. Ik citeer: “Met het meerjarenplan 2012-2016 beoogt Vlaanderen aansluiting te vinden bij de Europese initiatieven. Hierbij streeft men naar een geïntegreerde infrastructuur volgens het Europees model op het niveau Tier 1 en Tier 2, met een upgradecyclus om de twee, drie jaar zodat de redundantie verzekerd is.”

Om aansluiting te vinden bij het niveau in de rest van Europa, is het noodzakelijk de ingeslagen weg te blijven volgen. Wegens het toenemend gebruik van HPC in onderzoek en ontwikkeling en op basis van de voorliggende doelstellingen hebben de deskundigen besloten dat het plan noodzakelijk, realistisch en haalbaar is.

De Vlaamse supercomputer wordt nog te zeer als een zuiver infrastructuurproject gepercipieerd. De focus ligt te weinig op opleiding, kennisdeling en de belangrijke voordelen voor de industrie. Hoewel een belangrijke rechtstreekse industriële inbreng in de Vlaamse supercomputer op korte termijn misschien niet haalbaar is, is het toch belangrijk dat de industrie op een of andere manier voordeel haalt uit de Vlaamse supercomputer. Zo zou de industrie de Vlaamse supercomputer kunnen gebruiken om projecten uit te voeren of om de opleiding van het eigen personeel te positioneren.

Aansluitend op dit rapport en in afwachting van een structurele regeling heb ik twee acties ondernomen om de continuïteit te verzekeren en om de al uitgevoerde investeringen te valoriseren.

Op 1 juni 2011 heeft de Vlaamse Regering een subsidie van 500.000 euro toegekend om het personeel en een gedeelte van de werking van de Vlaamse supercomputer tijdens de tweede helft van vorig jaar te financieren. De heer Diependaele heeft hier daarnet al naar verwezen.

Op mijn voorstel heeft de Vlaamse Regering in de Vlaamse uitgavenbegroting voor 2012 de Herculesstichting een investeringsdotatie van 5 miljoen euro voor bijzondere onderzoeksinfrastructuur toegekend. De Herculesstichting heeft hiervan 1,5 miljoen euro aan de Vlaamse supercomputer toegekend.

De Herculesstichting heeft hiervoor een subsidieovereenkomst afgesloten. Er is momenteel geen reden om te stellen dat iets laattijdig zou zijn gebeurd. De Herculesstichting heeft deze overeenkomst in verband met de Vlaamse supercomputer in de loop van oktober en

november 2012 voorbereid. De raad van bestuur van de Herculesstichting heeft de overeenkomst op 22 december 2012 goedgekeurd. Aangezien het over de uitgaven in 2012 gaat, is er nergens een gat gevallen.

Wat het PRACE betreft, hebben we het voorbije jaar hard gewerkt om het interministerieel overleg weer te revitaliseren. Dat overleg is gedurende verschillende jaren onbestaande geweest. Nu werkt het weer goed. Er is veel overleg tussen de verschillende administratieve en politieke niveaus.

De recentste interministeriële conferentie heeft op 6 juni 2012 plaatsgevonden. We hebben beslist dat België formeel een aanvraag zal indienen om lid van het PRACE te worden. Aangezien dit punt hier al een paar keren aan bod is gekomen, weet iedereen dat enkel landen lid kunnen worden. De procedure loopt momenteel. Ik ga ervan uit dat het lidmaatschap na het zomerreces geregeld zal zijn. Dit zal het onze onderzoekers mogelijk maken aan de activiteiten van het PRACE deel te nemen.

We moesten niet enkel de steun van de andere leden van het interministerieel comité krijgen. Ook moest eerst de Tier 1 worden geïnstalleerd. Nu die twee voorwaarden zijn vervuld, is de aanvraag ingediend. Ik verwacht dat dit goed zal verlopen.

Vervolgens wil ik even op de decretale onderbouw ingaan. Er is tijdens het voorbereidend traject heel wat overleg gepleegd. De heer Diependaele heeft terecht vermeld dat het om belangrijke investeringen gaat. De engagementen zijn dan ook niet eenmalig. De cyclus houdt in dat de Vlaamse supercomputer om de twee tot drie jaar wordt opgewaardeerd. Dit betekent dat de Vlaamse Regering zich ertoe engageert om elke twee tot drie jaar een bedrag van ongeveer 5 miljoen euro vrij te maken. Het gaat hier om niet zo onaardige bedragen.

Als er een structurele verankering komt, moet die ook goed in elkaar zitten. We hebben hier de nodige zorg aan besteed. We zijn nu zo ver. Ik heb een voorstel van definitieve structuur klaar. Het dossier doorloopt momenteel het administratief proces. De Inspectie van Financiën moet nog een advies verstrekken. Ik hoop dat we dit punt nog voor het zomerreces geagendeerd krijgen. Indien dit nog lukt, kan de Vlaamse Regering het voorstel al goedkeuren. Daarna kan het dan voor verdere behandeling bij het Vlaams Parlement worden ingediend.

Ik wil u wel, voorafgaand aan de beslissing van de Vlaamse Regering, al een aantal elementen meegeven. Ik spreek dus even voor mijn beurt, maar ik wil al enkele elementen overlopen die we hebben meegenomen bij de voorbereiding van het dossier van de structurele verankering. Grote rekencapaciteit is een generieke infrastructuur die van strategisch belang is voor het versterken van de Vlaamse onderzoeks- en innovatiecapaciteit. Met de projectmatige financiering hebben we de voorbije jaren geprobeerd de achterstand die Vlaanderen had opgelopen, weg te werken. We zijn daar al goed in geslaagd, zie ook de rangschikking in de TOP500-lijst. Door die projectmatige financiering hebben de partners kunnen samenwerken en is er een solide basis gelegd tussen de mensen, de organisaties en de instellingen, waarop verder kan worden gebouwd.

Hoewel de investeringen in hard- en software altijd een belangrijke plaats zullen blijven innemen in deze financiering, moeten we in de loop van de volgende jaren ook meer de nadruk kunnen leggen op het inzetten van deze capaciteit om bestaande onderzoekslijnen verder uit te bouwen en nieuwe toepassingen te ontwikkelen, zowel in de academische wereld als bij onze onderzoeksinstellingen, zoals de strategische onderzoekscentra (SOC's), en bij de bedrijven. Supercomputers mogen niet beperkt blijven tot gebruik door de universiteiten. De universiteiten zijn in eerste instantie de meest gegeerde partijen, maar heel grote rekenoefeningen zullen ook steeds meer gebruikt kunnen worden in innovatie en in toepassingen bij de SOC's, maar ook bij een aantal bedrijven, zoals farmabedrijven. Ik leg hier even de link naar een nieuw programma dat we gelanceerd hebben rond medicijnen op maat, waar biostatistiek een belangrijke rol zal spelen.

Als we die infrastructuur structureel verankeren, moeten er de nodige garanties zijn dat die open kan worden gebruikt en ook toegankelijk is voor de SOC's, de bedrijven en de departementen 'research and development' die in de bedrijven werkzaam zijn. Dat is voor mij een belangrijke invalshoek.

Zoals het door PRACE gehanteerde piramidevormige '3 Tier'-model aangeeft, dient elke universiteit en publieke onderzoeksinstituten over een aan haar noden aangepaste Tier 2-infrastructuur te blijven beschikken. Het heeft geen zin om enkel bovenaan te investeren, het moet piramidaal opgebouwd worden. Met die piramidale infrastructuur komt ook de piramidale kennisopbouw.

Enkele sterk technologisch georiënteerde bedrijven, zoals Umicore en LMS, hebben zelf al geïnvesteerd in een eigen Tier 2-infrastructuur. Ze zoeken daarbij ook al samenwerkingen met universiteiten. Ook dat zijn dus belangrijke partners. We moeten op zijn minst de deur openzetten voor hen, zodat zij kunnen meewerken aan onze supercomputer.

Voor complexe toepassingen waarvoor de reken- en geheugencapaciteit van de Tier 2-configuraties niet voldoende is, moet Vlaanderen beschikken over een Tier 1-infrastructuur, die openstaat voor onderzoekers uit onze universiteiten die basisonderzoek doen, maar ook uit publieke onderzoeksinstituten en bedrijven.

Er wordt voortgebouwd op wat al is gerealiseerd. Vandaag wordt de Tier 1 echter nog te zeer gepercipieerd als een academisch initiatief. Het moet voor de niet-universitaire gebruikers, die daar mogelijk gebruik van zullen maken, een duidelijker profiel krijgen. We moeten die deuren openzetten. Dat moet ook verankerd zijn in de beheerstructuur, zodat in de aansturing van de investering en in de operationaliteit van de supercomputer die openheid van geest aanwezig is, waar ook de onderzoeksinstituten en de bedrijven een rol in kunnen opnemen.

Ik wil nog niet vooruitlopen op de beslissing van de Vlaamse Regering, maar ik heb u toch al de grote principes kunnen meegeven die we hebben meegenomen. Ik hoop dat we in de komende weken in de ministerraad van de Vlaamse Regering een definitieve beslissing kunnen nemen over het eerste voorstel. Dan komt het in het najaar naar het parlement.

Eind maart 2011 heeft het VSC inderdaad een workshop georganiseerd, samen met het ExaScience Lab en de Herculesstichting. Daar waren ook een beperkt aantal Vlaamse bedrijven op uitgenodigd, waarvan men wist dat ze hetzij zelf al over een aanzienlijke reken capaciteit beschikten, hetzij overwogen om daarin te investeren. Met die bedrijven werden ook de mogelijke samenwerkingsmodellen met het VSC besproken, en de problemen die tot nu toe een drempel vormen voor samenwerking.

Sommige bedrijven hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in het aankopen van bepaalde rekentijd, maar de nadruk ligt toch vooral op de samenwerking met universiteiten en de SOC's rond onderzoeksvragen waarvoor de Tier 1 nodig is, en de opleiding van personeel dat in staat is om het beste uit die geavanceerde apparatuur te halen en de nodige software kan schrijven om de reken capaciteit maximaal te benutten in het licht van de onderzoeksvragen. Het heeft geen zin om te investeren in een grote machine als er te weinig mensen zijn die weten hoe je er het beste uit kunt halen.

De aandachtspunten die bij de discussie naar voren kwamen, zijn dezelfde als degene die geformuleerd worden in buitenlandse academische HPC-centra. Ten eerste is er de vertrouwelijkheid van de gegevens en de computerprogramma's. Zij willen daar de nodige garanties over. Een tweede punt is de kostprijs van de licenties voor de software. Verkopers en producenten van softwareproducten hanteren vaak aanzienlijk hogere prijzen voor industriële gebruikers dan voor academische gebruikers.

Een ander aandachtspunt was de netwerkverbinding tussen de Tier 1 en de bedrijven. Die moet ook een erg hoge capaciteit hebben om de grote hoeveelheid data te kunnen doorsturen naar de post-processing.

Men heeft toen afgesproken dat men een grootschaliger initiatief zal opzetten parallel met de ingebruikname van de supercomputer die nu aan de UGent wordt geïnstalleerd. Een van de doelstellingen is toch duidelijk dat men de Vlaamse bedrijven kan sensibiliseren om hiervan gebruik te maken.

Die belangrijke strategische investering zou er moeten voor zorgen dat het een competitief voordeel kan bieden, niet alleen voor ons academisch onderzoek, maar ook voor het onderzoek in onze onderzoekscentra en zeker ook in onze bedrijven.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik waardeer dat u nu al een tipje van de sluier hebt opgelicht over de structurele oplossing die we in het najaar waarschijnlijk mogen verwachten. U spreekt over 1,5 miljoen euro van Hercules in 2012, maar het VSC gaf zelf aan dat het in 2012 4 miljoen euro nodig zou hebben en dat dat zou oplopen tot 10,6 miljoen euro in 2016. Er ontbreekt dus nog 2,5 miljoen euro. Hoe zit dat precies in elkaar? Waarschijnlijk was dit hun wens, maar dat is nog iets anders dan wat u kunt geven. Komen ze dan rond met die anderhalf miljoen euro of is de werking vertraagd?

Minister Ingrid Lieten: We hebben samen met hen gekeken naar wat ze effectief nodig hebben in 2012, en dat is die anderhalf miljoen euro. In het licht van de structurele financiering die er verder volgt, is dat bedrag in overleg met hen vastgelegd voor 2012.

De heer Matthias Diependaele: Die 4 miljoen euro was dus een wensdroom, een plan dat ze hadden vooropgesteld voor 2012. We zullen dat verder eens bekijken.

Minister, u zegt dat we de industrie moeten betrekken. Daar ga ik volledig mee akkoord, zeker als het over opleiding gaat. Het heeft geen nut om zo'n grote machine te bouwen en er veel geld in te stoppen als je geen mensen hebt die ermee kunnen omgaan. Ik heb zelf een auto gekocht een jaar voor ik een rijbewijs had, en dat heeft weinig nut. De universiteiten hebben zelf ook veel geld gevraagd. Er zal vanuit de industrie een of andere financiering worden gevraagd. Ik neem aan dat dat ook wordt opgenomen in de structurele financiering, dat er dus wordt nagegaan hoeveel bedrijven in welke mate gebruik zullen maken van die infrastructuur, welke mensen ze ter beschikking zullen stellen, hoe die samenwerking verloopt, en dat er ook naar de financiering wordt gekeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de overgang naar een koolstofarme economie en het OESO-rapport - 2093 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, op 4 juni 2012 stelde adjunct-secretaris-generaal van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), Yves Leterme, samen met Europees commissaris Andor het door de EU ondersteunde rapport 'The Jobs Potential of a Shift towards a low-carbon Economy' voor. In dat rapport wordt een analyse gemaakt van de effecten die de zogenaamde groene economie zal hebben op de arbeidsmarkt en wordt de rol omschreven die het arbeidsmarkt- en het competentiebeleid kunnen spelen in het maximaliseren van de voordelen van een vergroende economie voor werknemers.

Uit het rapport blijkt duidelijk dat het arbeidsmarkt- en het competentiebeleid zouden moeten worden ingezet als onontbeerlijk hulpmiddel voor zowel werknemers als werkgevers om de transitie te maken naar groene groei. Bestaande beleidsinstrumenten zoals onder andere

bepaald in de Europese werkgelegenheidsstrategie, bieden volgens het rapport de essentiële omkadering om op een succesvolle manier de structurele aanpassingen aan de arbeidsmarkt uit te voeren die nodig zijn om het productieproces los te koppelen van schadelijke milieu-effecten.

De OESO schuift drie prioriteiten naar voren, waarmee landen rekening moeten houden wanneer men beleidsmaatregelen implementeert in het kader van de overgang naar groene groei. Ten eerste: ondersteuning van arbeidsmarktbeleid voor werknemers van krimpende naar groeiende bedrijfstakken. De kosten die gepaard gaan met de aanpassing van deze werknemers moeten zo laag mogelijk worden gehouden. Ten tweede: eco-innovatie moet worden ondersteund. Kennis over groene technologieën moet worden verspreid door het versterken van het onderwijs en de beroepsopleidingen en door ervoor te zorgen dat al te strikte reglementering de prikkels om te innoveren niet fnuikt. Ten derde: belastinghervorming voor werknemers zodat de kosten van het milieubeleid geen negatieve impact hebben op de werkgelegenheid in het algemeen.

In de beleidsnota Wetenschap en Innovatie 2009-2014 wordt vergroening vermeld als een essentieel onderdeel van het proactief en gericht beleid dat wordt nagestreefd door het Innovatiepact. Het Pact 2020 stipuleert dat de overheidssteun voor eco-innovatie tegen 2020 op het niveau van de top vijf van de Europese regio's dient te staan en in de beleidsbrief Wetenschap en Innovatie 2012 wordt vermeld dat de innovatieregiegroepen eco-innovatie en groene energie gedurende dit jaar strategische innovatieagenda's zullen uitwerken.

Minister, welke beleidsmaatregelen hebt u al genomen in het kader van de overgang naar een koolstofarme economie? Hebt u, gezien de repercussies voor en de nodige aanpassing van het arbeidsmarktbeleid in deze context, daar al overleg over gepleegd met minister van Werk Muyters? Onderschrijft u de aanbeveling van de OESO om eco-innovatie te ondersteunen in het kader van een overgang naar koolstofarme economie? Hoe ver staan de innovatiegroepen eco-innovatie en groene energie met de uitwerking van de strategische innovatieagenda's? Is Vlaanderen op weg om tegen 2020 de top vijf van Europese regio's inzake overheidssteun voor eco-innovatie te halen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: De transitie naar een koolstofarme economie is zeer noodzakelijk om onze toekomstige energievoorziening als een van de grote maatschappelijke en economische uitdagingen aan te pakken. De conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen, die in mei 2011 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd, wil een kader aanreiken om het strategische innovatiebeleid beter te stroomlijnen en te oriënteren naar deze grote maatschappelijke en economische uitdagingen.

Hiervoor werden uiteindelijk zes innovatieknooppunten gedefinieerd, waaronder het innovatieknooppunt eco-innovatie en het innovatieknooppunt groene energie. Voor deze twee innovatieknooppunten heb ik aan de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) de opdracht gegeven om innovatieregiegroepen op te starten. Die innovatieregiegroepen zullen een strategische innovatieagenda op de middenlange termijn uittekenen. Dit strategisch innovatiebeleid heeft ook een hefboomeffect voor de Vlaamse economie, doordat het bijdraagt tot een verankering van de economische activiteit met duurzame en gediversifieerde tewerkstelling.

Daarnaast zet het innovatiebeleid in op het versterken en consolideren van strategische initiatieven. Zo hebben we er al enkele. Het Milieu- en Innovatietechnologieplatform (MIP) werd opgericht in 2005 en groepeerde op basis van calls alle relevante stakeholders in Vlaanderen die betrokken zijn bij de ontwikkeling en de toepassing van nieuwe milieu- en energietechnologieën. Het heeft ook een financieringsinstrument, dat coöperatieve projecten en haalbaarheidstudies in het domein van duurzaam materiaal- en energiegebruik steunt.

Daarnaast zijn er grote projecten geïnitieerd die via een geïntegreerde aanpak een antwoord willen bieden op de grote maatschappelijke en economische uitdagingen. Ik verwijs onder andere naar I-Cleantech Vlaanderen (ICTV), waar we alle partners verenigen. Een belangrijk hefboomproject is ook de proeftuin elektrische voertuigen.

De vzw ICTV werd opgericht in januari 2012 en wil de innovaties in het domein van cleantech en de valorisatie en doorwerking ervan in een ruimer kader van sectorale transformaties, transitieën en systeeminnovaties structureel ondersteunen. De drie pijlers zijn: één, technologische innovatie en cleantechontwikkeling, twee, kennisondersteuning en -netwerking op het vlak van cleantech en de doorwerking daarvan en, drie, overleg en samenwerking tussen bestaande initiatieven met het oog op doorwerking van cleantech naar systeeminnovatie en transitie management.

Het decreet van 14 oktober 2011 betreffende de machtiging tot oprichting van de vzw ICTV beschrijft het ruimere kader voor de taakstelling. Deze taakstelling werd intussen verder verfijnd. Er werd uitgebreid overlegd met het brede cleantechveld in Vlaanderen over de kerntaken. Ze zijn benoemd als: dynamische mapping van cleantechactoren en initiatieven in en buiten Vlaanderen; opstarten en ondersteunen van regionale cleantechclusters, die ondertussen in de vijf provincies worden georganiseerd en waaraan networking events en workshops worden gekoppeld; participatie en begeleiden van kmo's en lokale overheden naar nationale en Europese cleantechprojecten; faciliteren van de opstart van nieuwe transitiearena's in de domeinen mobiliteit, energie en water en tot slot de strategische aansturing van cleantechonderzoek in Vlaanderen via het programma MIP 3.0, dat eraan komt en dat elke keer wordt gecontinueerd en geactualiseerd.

Met de proeftuin willen we inspelen op de trend van de elektrificatie van de transportsector en de toekomstige marktopportunities. De proeftuin biedt een gestructureerde testomgeving, waarin bedrijven van alle soorten, niet enkel constructeurs maar ook telecombedrijven en dienstverlenende bedrijven, samen met de gebruikers in een echte testomgeving nieuwe technologieën, producten, diensten en concepten kunnen uittesten. Ze maken gebruik van een representatieve groep van individuen, met een goede wetenschappelijke begeleiding, ook in het kader van een open innovatielandschap. De bedoeling is ook om juist de innovatie te versnellen en onze partners in de overheid en de bedrijfswereld de kans te geven sneller dingen te kunnen uittesten, zodat ze hun diensten en producten kunnen aanpassen, nog beter gericht op de uitdagingen van de samenleving en van de markt.

Ik geef de stand van zaken. Die platformen werden ongeveer een jaar geleden goedgekeurd. De Vlaamse Regering heeft daarvoor maximaal 16,25 miljoen euro uitgetrokken. We voelen dat er een hele beweging rond op gang is gekomen. Vorige week hebben heel wat partners op de site van Umicore in Olen een van de vijf platformen voorgesteld. Aanvullend hierop worden er ook weer nieuwe projecten ingediend bij het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), door bedrijven die daar verder willen op inzoomen en nieuwe onderzoeksprojecten willen opstarten.

Beleidsmaatregelen inzake de omschakeling naar een koolstofarme economie zijn uiteraard ruimer dan het beleidsdomein Innovatie. Ook mijn collega's werken daaraan. Vanuit het departement Leefmilieu, Natuur en Energie wordt momenteel aan een ontwerp van visietekst gewerkt voor de omschakeling naar een groene economie. Ook weet ik dat de minister van Werk daarmee volop bezig is. In het kader van het Nieuw Industrieel Beleid zit dat mee in onze overlegplatformen.

Ik kan de doelstelling van de OESO om eco-innovatie te ondersteunen volledig onderschrijven. Daarom heb ik ook de opdracht gegeven aan de VRWI om over dit thema een innovatieregiegroep op te starten. Ik heb gewezen op de eco-innovaties die erop gericht zijn om de druk, veroorzaakt door productie- en consumptieprocessen, binnen de grenzen van de milieugebruiksruimte te houden. Dergelijke eco-innovaties zijn voor een belangrijk deel technologisch van aard, waarbij het doel is om producten, diensten of processen na te streven

die toegevoegde waarde genereren door het gebruik van niet-hernieuwbare hulpbronnen te vermijden of zo veel mogelijk te beperken of door de emissies en afvalstromen bij het voortbrengen ervan beduidend te verminderen. Daarnaast kan dat ook nieuwe business-modellen, organisatorische innovaties, product-dienstcombinaties, institutionele innovaties en systeeminnovaties inhouden. Het zit mee in de opdracht van de VRWI-regiegroep om daarnaar te kijken.

Naast eco-innovatie is in de omschakeling naar een koolstofarme economie ook energie-efficiëntie van cruciaal belang. Ik heb aan de VRWI ook gevraagd om een innovatieregiegroep groene energie op te starten en zich te concentreren op vier domeinen: één, hernieuwbare energieproductie, twee, slimme elektriciteitsnetwerken, drie, energie-efficiëntie in gebouwen, en vier, energie-efficiëntie in bedrijven. De bedoeling is om voor deze domeinen beleidsadvies te formuleren met een menu van mogelijke beleidsacties, ingebed in een Strategische Innovatie Agenda (SIA). De twee innovatieregiegroepen zijn nu dus in voorbereiding en in opstart bij de VRWI.

Wat is de stand van zaken? De innovatieregiegroep (iRG) Eco-innovatie had zijn eerste plenaire vergadering op 25 april 2012. Daarop volgde een plenaire vergadering – enkel met de expertgroep – op 16 mei 2012. De verdere vergaderkalender werd opgesteld, en het is de bedoeling om het eindrapport in het najaar klaar te hebben. Daarna zal de VRWI zijn advies op het eindrapport van de iRG formuleren, en zullen beide documenten – het eindrapport van de iRG en het advies van de VRWI – aan mij worden bezorgd. De iRG Groene Energie had zijn eerste plenaire vergadering op 18 april 2012. Daarop volgde op 9 mei een plenaire vergadering. Ook daar werd de verdere vergaderkalender opgesteld, en ook in dat geval is het de bedoeling om het eindrapport in het najaar klaar te hebben.

Uit de speurgids van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie van 2010 blijkt dat de Vlaamse overheid jaarlijks ongeveer 180 tot 190 miljoen euro besteedt aan eco-innovatie of gerelateerd onderzoek. De steun komt van de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie; Leefmilieu, Natuur en Energie; Landbouw en Visserij; en ook uit bijzondere onderzoeksfondsen van Onderwijs en Vorming. Het gaat in totaal om een bedrag dat in vergelijking met het totale overheidsbudget voor O&O 16 tot 19 procent daarvan vertegenwoordigt. Ten opzichte van het bbp gaat het om een uitgave van ongeveer 0,1 procent. Cijfers over overheidssteun voor eco-innovatie van andere regio's of landen zijn niet beschikbaar, maar hier hebt u dus al in elk geval de cijfers waarover wij beschikken.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Het belangrijkste element is wel dat het budget is gestegen. De vraag is dan wel waar wij dat budget aan besteden. Straks praten wij nog over het rapport-Soete. Vooruitlopend daarop wil ik toch stellen dat het belangrijk is dat onderzoekers de weg vinden naar het bedrijfsleven. Er moet dan de nadruk worden gelegd op valorisatie. De integratie van innovatie in het bedrijfsleven is nodig.

Mijn laatste punt betreft het volgende. Als die integratie is gebeurd, moet ook de arbeidsmarkt klaar staan om met die nieuwe technologieën te werken. Het is ook belangrijk dat wij het thema innovatie in de bedrijfsopleidingen van het onderwijs stimuleren. In De Tijd van vandaag vraagt men zich af waar het thema technologie in het onderwijsdebat blijft. Wij moeten dat debat niet hier voeren, maar het is toch belangrijk dat wij vanuit deze commissie het belang van technologie en innovatie in de commissie Onderwijs benadrukken, zodat de arbeidsmarkt er klaar voor is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het afsluiten van een nieuw innovatiepact
- 2129 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, eind juni 2011 heb ik al een vraag gesteld over het afsluiten van een nieuw innovatiepact. In de beleidsnota staat dat nog deze legislatuur een nieuw pact moet worden afgesloten. Wij kennen allemaal de uitdaging: de doelstelling bestaat erin om onze innovatie-investeringen te doen evolueren naar 3 procent van het bbp, waarbij 1 procent van de overheid en 2 procent van de privésector komt. De bedrijfswereld en onze kennisinstellingen zijn onontbeerlijke partners om die doelstelling te halen. De middelen die de overheid ter beschikking stelt, moeten voor een hefboomeffect zorgen, zodat de privésector zorgt voor een eigen, bijkomende inbreng.

U beaamde in het verleden reeds dat u dergelijk pact wel ziet zitten omdat het een goed instrument is om het beoogde hefboomeffect te verkrijgen. U zei ook dat wij nog even geduld moesten oefenen omdat er belangrijke conceptnota's in de maak waren. Ondertussen zijn die nota's er: het witboek Nieuw Industrieel Beleid – dat Nieuw Industrieel Beleid was vorige week één jaar oud –, de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen en het nieuwe rapport-Soete, dat wij enkele weken geleden kregen.

Minister, werden er reeds met de verschillende stakeholders gesprekken opgezet ter voorbereiding van een nieuw innovatiepact, en wat was de uitkomst van die gesprekken? Wat zijn de belangrijke onderdelen van het stappenplan dat u wilt opstellen om tot de ondertekening van een nieuw innovatiepact te komen? Hoe ver staat het met dit stappenplan? Wat zijn de prioriteiten die u in het nieuwe innovatiepact wilt opgenomen zien? Welke concrete timing schuift u in verband met dit innovatiepact naar voren?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij kort aan. Het is inderdaad zo dat wij hebben gezegd dat de opstart van de onderhandelingen over het innovatiepact werd uitgesteld tot het tweede rapport-Soete er zou zijn. Dat rapport is er nu. Ik neem dus aan dat de belangrijkste vraag luidt: wanneer en hoe zullen die onderhandelingen worden opgestart? Daarbij aansluitend merk ik op dat u in uw toespraak over het Nieuw Industrieel Beleid hebt gewezen op het gebrek aan absorptiekracht van de bedrijven. In het innovatiepact zal daaraan ten dele toch moeten worden geredigeerd. Wij zullen er moeten voor zorgen dat wij de bedrijven ondersteunen, zodat de vermarkting van de innovatie – want daar komt die absorptie op neer – zich doorzet. Wat Vlaanderen nodig heeft, is de omzetting van onze kennis in bruikbare instrumenten, processen en producten.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, u hebt al veel zaken aangekaart. Voor mij moet zo'n innovatiepact vooral impact genereren. Het mag niet louter een hoogmis zijn waarin iedereen pro forma de vrome wensen nog eens ondertekent. Ik heb dan ook altijd voorgesteld om dit in te passen in ons innovatiebeleid en het Nieuw Industrieel Beleid, en binnen de conclusies van het rapport-Soete. De conclusies zijn er nu.

Enkele dingen lopen nu parallel. Ik heb aan de verschillende stakeholders gevraagd wat zij als verbeterpunten zien in hun eigen organisatie. Ik heb gevraagd hoe zij zelf denken om te gaan met de geactualiseerde aanbevelingen van de commissie-Soete, binnen hun eigen organisatie. Ik verwacht die antwoorden nog. Ze zullen de basis vormen voor de verdere voorbereiding van ons innovatiepact.

We hebben hier in het parlement nog een debat. Ik kijk uit naar de gedachtewisseling straks en naar de bemerkingen die u zult maken bij het rapport-Soete. Ik heb die voorzet gedaan enkele weken geleden. Ik wil graag van u horen wat uw accenten zijn en of u het eens bent met die voorzet. Dan kunnen we die lijnen verder gebruiken om het innovatiepact verder voor te bereiden.

Ik zal ze nog even herhalen. Eén, er moet meer internationalisering komen. Deze doelstelling krijgt veel meer aandacht dan in het vorige rapport-Soete. Twee, meer strategie en minder versnippering. Drie, een sterkere administratie en meer governance. Vier, meer innovatie in de kmo's, daarmee sluit ik aan bij opmerking van de heer Diependaele over de absorptiecapaciteit. Die zouden we vooral bij de kmo's nog veel meer moeten doen stijgen. Een vijfde conclusie is de aanpak op maat van bedrijven. We moeten niet met dezelfde dienstverlening naar alle bedrijven gaan. De grote bedrijven die zelf innovatietrekker zijn, verdienen een aanpak op basis van account managers. Een aantal bedrijven innoveren af en toe, en die zouden we nog meer moeten opzoeken. Een grote groep bedrijven doet nog niet echt aan innovatie: die moeten we bewustmaken en aan ondersteuning, coaching en begeleiding doen. De laatste lijn is meer dan alleen technologische innovatie. Dat gaat ook over workplace innovations, sociale innovatie en andere.

Dat zijn mijn punten, maar ik luister graag naar u. Op basis van het debat hier, de inbreng van de stakeholders en de strategische documenten die de regering al heeft goedgekeurd, kunnen we het innovatiepact verder vorm geven. We moeten de werkzaamheden daaromtrent organiseren voor het najaar. Dat wil ik doen in overleg met de stakeholders.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, ik ben blij dat u dat in samenwerking met het parlement gaat doen, dat u gaat luisteren naar ons, dat we straks onze eerste inbreng kunnen doen in de gedachtewisseling over het rapport-Soete. U hebt uw eerste insteek nog eens herhaald. Dat is inderdaad interessant.

Ik hoop wel dat we na het reces naar het einde van het jaar zullen landen. Alle bouwstenen liggen op de werf. Ik hoop dat we tegen het einde van het jaar concrete stappen voorwaarts kunnen zetten. Ik hoop dat de stakeholders intussen hun huiswerk hebben gemaakt. Het is een opdracht voor u als minister om achter de veren van iedereen te zitten en conclusies te durven formuleren. Ik vind het een belangrijk instrument. We moeten daadwerkelijk iets doen. Studeren en aftasten is natuurlijk nodig en zelfs noodzakelijk, maar niet voldoende om tot een krachtig beleid te komen. Ik vind dat we in het najaar moeten landen en tegen de jaarwisseling een concreet innovatiepact moeten hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de overgang van competentiepolen naar lichte structuren - 2136 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Het concept van de 'lichte structuren', een belangrijk nieuw element uit de conceptnota 'InnovatieCentrum Vlaanderen' is intussen voldoende bekend. In verschillende rondes zullen de bestaande competentiepolen, afhankelijk van het moment waarop hun huidige ondersteuningsovereenkomst, een nieuwe aanvraag kunnen indienen voor middelen. Ook nieuwe ondersteuningsaanvragen zijn vanzelfsprekend mogelijk. Naast een basisfinanciering, zullen de lichte structuren gefinancierd worden op basis van de

concrete projecten die zij uitvoeren. Indien bepaalde instellingen blijvend gefinancierd worden, is het daarbij vanzelfsprekend belangrijk dat er geen gat valt tussen hun huidige subsidiestroom en middelen die zij als nieuwbakken lichte structuur zullen ontvangen. Meer dan dat zelfs is het, met oog op het kunnen voeren van een duurzaam personeelsbeleid, ook nodig om ruim voor het aflopen van de huidige steunovereenkomst uitsluitel te krijgen op het al dan niet verder ondersteund worden.

Op 10 mei jongstleden moesten de aanvragen voor de meest recente ronde ‘lichte structuren’ ingediend worden. Aangezien sommige competentiepolen hun middelen eind december zouden zien aflopen, is het belangrijk dat zij zo snel mogelijk uitsluitel krijgen over hun toekomst. Zo niet zullen werknemers eieren voor hun geld kiezen, en zal waardevol menselijk kapitaal verloren gaan. Vanuit het veld horen we dat men vreest dat de uiteindelijke beslissing pas zeer laat op het jaar zou worden bekendgemaakt, wat het risico zou verhogen.

Ten slotte is het zo dat er tussen de verschillende competentiepolen momenteel grote verschillen bestaan in het personeelsbestand. Minister, eerder bevestigde u al dat voor deze instellingen ook binnen het nieuwe kader ‘lichte structuren’ de mogelijkheid zou blijven bestaan om hun huidig personeelsbestand te behouden, op voorwaarde dat er positief zou worden geoordeeld, zowel wat de basisondersteuning als wat de projectondersteuning betreft.

Hoeveel en welke aanvragen werden in het kader van de meest recente ronde ‘lichte structuren’ ingediend? Zijn er naast de aanvragen van de bestaande competentiepolen ook nieuwe aanvragen ingediend? Wanneer zullen de aanvragers exact weten of zij al dan niet verdere ondersteuning zullen ontvangen? Welke evolutie in het personeelsbestand hebt u vastgesteld met betrekking tot de competentiepolen die in de voorgaande erkenningsronde overgingen van competentiepool naar ‘lichte structuur’?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Momenteel zijn er vier aanvragen ingediend bij het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), waar ze op dit moment worden behandeld: de continuering van het MIP-project (Milieu- en energietechnologie-Innovatie-Platform), Flanders’ DRIVE, Flanders Synergy en het nieuwe initiatief ‘de Sociale Innovatiefabriek’.

De raad van bestuur van het IWT heeft als doel om op 19 juli 2012 een advies te formuleren betreffende die aanvragen. Zodra ik het advies krijg, wil ik zo snel mogelijk de beslissing voorleggen aan de Vlaamse Regering. Als zij 19 juli halen, moeten wij in oktober de beslissing kunnen voorleggen aan de Vlaamse Regering.

In de vorige erkenningsronde werden de volgende initiatieven gesteund: het Flanders strategic Initiative for Sustainable CHemistry (FISCH), Flanders’ InShape, MIX, het Strategisch Initiatief Materialen (SIM), het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL) en het Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM). FISCH was een nieuw initiatief met betrekking tot duurzame chemie, waarvoor de aanwerving van het personeel pas na de erkenningsaanvraag werd gestart. Het nieuwe initiatief MIX komt voort uit het Programma Innovatieve Media (PIM). Daarom hebben we ook gevraagd het in te schuiven in de ‘lichte structuren’. Ook de aanwerving van het personeel van MIX is pas na de erkenningsbeslissing begonnen. Voor de overige initiatieven heb ik navraag gedaan om de exacte evolutie in het personeelsbestand na te gaan. Deze informatie is niet exact op ieder ogenblik bekend bij het IWT, maar maakt wel onderdeel uit van de jaarlijkse rapportering, die voorzien is begin 2013. Het IWT heeft mij gezegd dat het mij dan de laatste stand van zaken zal bezorgen, met de huidige werkwijze.

Collega’s, langs de ene zijde moeten we ervoor zorgen dat de innovatie-initiatieven en competentiepolen die geld krijgen zich niet te zeer nestelen, te weinig vernieuwend zijn, te behoudsgezind, en te veel met het behoud van hun organisatie bezig. Daarom hebben we die ‘lichte structuren’ ontwikkeld. Daarbij geven we ze een beperkte basisfinanciering om de

kennisoverdracht te behouden en de basiswerking te financieren, maar voor het overige moeten ze hun werking financieren met projectfinanciering. Zo kan het IWT daar steeds de vinger aan de pols houden, erop toezien dat het juiste ambitieniveau wordt bereikt, dat men excellentie nastreeft en dat de juiste partners aan boord zitten. Dat heeft als nadeel dat er een beetje onzekerheid bestaat over het personeel en de continuïteit ervan. Je moet dus altijd een evenwicht zoeken tussen de verschillende doelstellingen die we nastreven. We moeten vermijden dat we te conservatief worden en te verankerd en de bestaande continuïteit bevestigen. We moeten ervoor zorgen dat we voldoende vernieuwend zijn, alles opnieuw ter discussie stellen en top blijven op het vlak van excellentie. Die twee moeten we een beetje in evenwicht proberen te brengen, maar we moeten er tegelijk ook voor zorgen dat de organisaties hun kennis kunnen behouden en een degelijk personeelsbeleid kunnen voeren. Die evenwichtsoefening hebben wij ingebakken in de ‘lichte structuren’. Het is goed, zoals de heer Van den Heuvel stelt, dat wij opvolgen hoe dat in de praktijk wordt waargemaakt.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Wij gaan daarmee akkoord. Die overgang naar ‘lichte structuren’ is heel goed. U hebt dat heel goed geformuleerd: enerzijds zorgen voor een basisfinanciering en voldoende bodem en zekerheid, maar anderzijds natuurlijk ook voor voldoende evaluatie. We hebben de voorbije jaren over bepaalde competentiepolen heel wat vragen gesteld. We twijfelden eraan of dat nu de grote meerwaarde was voor innovatie in Vlaanderen. Dit is absoluut geen pleidooi om alles te laten zoals het is en niet te evalueren, integendeel, maar nu is er wel een juist evenwicht tussen basisfinanciering en projectfinanciering om vernieuwing en innovatie en excellentie mogelijk te maken.

Minister, u hebt vanuit uw insteek op basis van het rapport-Soete gesproken over ‘good governance’. Dat bestaat er volgens mij in dat wij mensen op tijd verwittigen. Zij moeten zich kunnen voorbereiden. De overheid heeft de opdracht om voor zekerheid te zorgen. Dat wil niet zeggen dat iedereen een goed rapport moet krijgen. Er mag af en toe wel eens een B-attest uitgeschreven worden. We moeten tijdig verwittigen, zodat iedereen een toekomsttraject ziet en niet lang in onzekerheid leeft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■